

ALCHÝMIA

História vzniku vedy je dlhá a zaujímavá. V našom tohtoročnom Chemickom adventnom kalendári sme ako ústredné postavy vybrali vedcov s výnimkou toho prvého Abú Músá Džábir Ibn Hajjána (známeho pod latinským menom Geber; cca 721-815). Chémiu od alchýmie odlišuje hlavne vedecká metóda a zdieľanie informácií. V období alchýmie mali alchymisti rôzne ušľachilé, ale aj neušľachtilé ciele – príprava zlata z bežných kovov, kameňa mudrcov či stvorenie homunculusa (človečika). No a možno aj preto, že to alchymistom veľmi nevychádzalo ich "recepty" boli zahalené rúškom tajomstva. Neboli jasné podmienky za akých sa pokus vydaril (resp. úspešnosť závisela od postavenia planét a hviezd), ani použité množstvá látok, pomery a pod. Preto ich elixíry mladosti a oživovanie neživého nevieme zopakovať. Našťastie po čase temna prišla tá pravá veda, kedy toho ľudia veľa objavili a vysvetlili. A preto v tohtoročnom Chemickom adventnom kalendári uvádzame aspoň zopár najvýznamnejších chemikov. Uvidíme však, či o pár desaťročí/storočí aj nás nezaradia len medzi "alchymistov". :)

Autorka: Mgr. Táňa Sebechlebská, PhD. Katedra fyzikálnej a teoretickej chémie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského

1. Jeho funkcia je rôzna. Dokáže premieňať kovy na zlato či zaručuje večný život. Podľa neho je pomenovaná aj prvá kniha o Harrym Potterovi.

2. Metóda premeny "obyčajných" kovov na vzácne zlato alebo striebro.

3. Najvzácnejší kov, ktorý sa alchymisti snažili vyrobiť.

4. Vzácny kov, ktorý alchymisti označovali symbolom mesiaca.

5. Homunculus. Jedna z ústrených "postáv" filmu Cisárov pekár a Pekárov cisár.

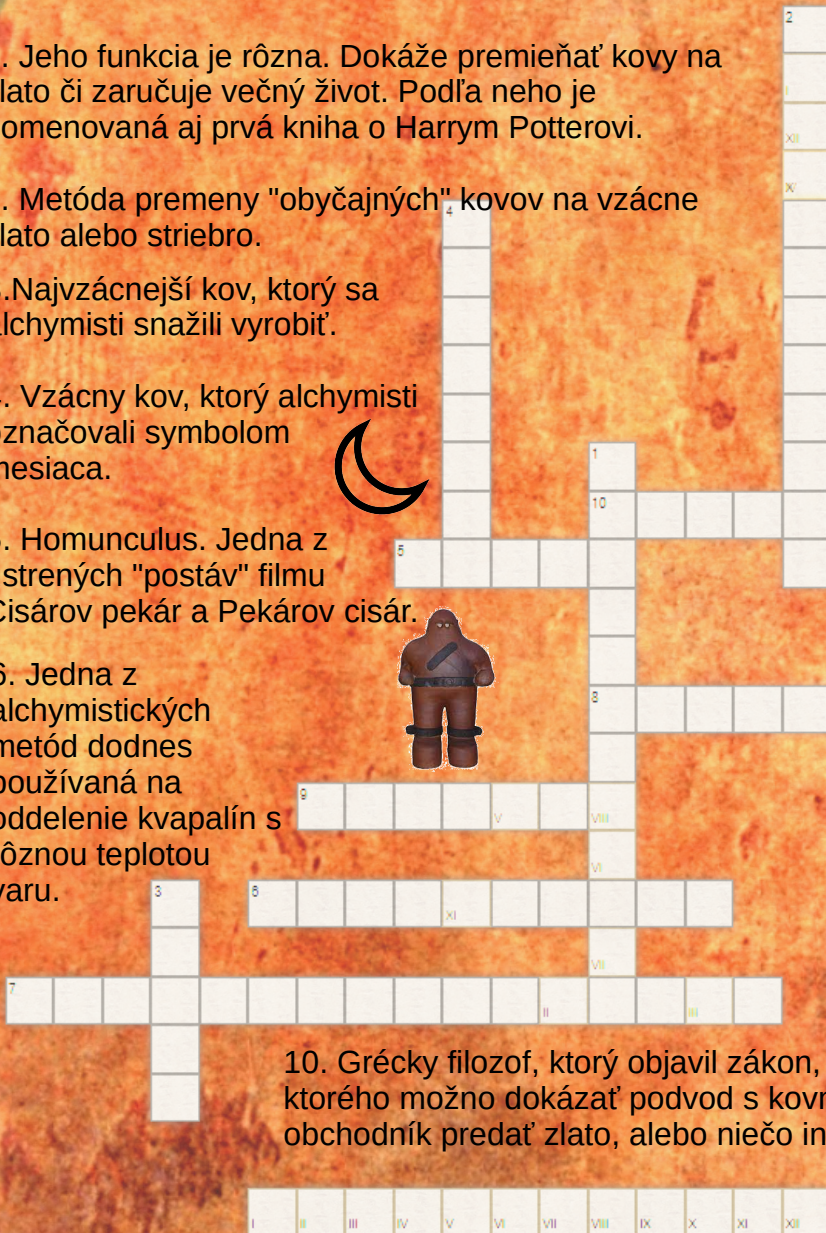
6. Jedna z alchymistických metód dodnes používaná na oddelenie kvapalín s rôznou teplotou varu.

7. Jedným z cieľov alchymistov bolo vyvinúť univerzálne rozušťaadlo. Jedným z takých je roztok, ktorý rozpúšťa aj kovové zlato.

8. Odbor zaoberajúci sa výrobou a spracovaním kovov alebo zliatin.

9. Hovorí sa, že na doske z tohoto drahého kameňa je popísaných mnoho postupov ako dosiahnuť alchymistické ciele.

10. Grécky filozof, ktorý objavil zákon, prostredníctvom ktorého možno dokázať podvod s kovmi (napr. či Vám chce obchodník predať zlato, alebo niečo iné)

Vylúštite tajničku a nájdete algoritmus Chemického adventného kalendára! **Môžete aj online** na: <https://learningapps.org/watch?v=pzz9b6u6c22> Sledujte nás na instagrame, facebooku a youtube

Občianske združenie
zVEDAvci

PRÍRODOVEDECKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

